

Reviderte miljøkrav til svanemerking av tekstiler – Innspill fra Framtiden i våre hender, Naturvernforbundet, Forbrukerrådet, Ingun Grimstad Klepp, seniorforsker ved Forbruksforskningsinstituttet SIFO, OsloMet og Tone Tobiasson, redaktør Nice Fashion.

Krav O14

Vi synes det er positivt at ny bomull må være 100 prosent sertifisert økologisk. Dette er en endring vi støtter oppunder og som har en viktig signaleffekt. Vi mener imidlertid at krav om 100 prosent økologisk bomull også må gjelde for produkttyper til profesjonelt bruk.

Krav O25

Primært mener vi at det er problematisk å skulle miljømerke syntetisk materiale i tekstiler, når vi vet at det medfører utslipp av mikroplast ved bruk og ved vask. Det er fortsatt mye vi ikke vet om konsekvensene av dette, men det er for eksempel mye som tyder på at miljøgifter lettere binder seg til og spres gjennom mikroplast fra tekstiler. Det kan også virke som om mikroplast fra tekstiler bidrar til større skade på marint liv enn vanlig mikroplast, på grunn av flere bruddflater, og i større grad filtrerer seg fast inne i dyrene. Dersom svanen likevel tillater bruk av materialer som lekker mikroplast ved bruk og vask, så må et minstekrav være at det synliggjøres i innholdsdeklarasjonen, og at det dokumenteres i hvor stor grad produktet «lekker» mikroplast.

Det er ønskelig å redusere bruken av fossile ressurser. Vi er likevel bekymret for at et krav om at syntetiske fiber enten må være resirkulert eller biobasert, kan bidra til å tilsløre problemene vi har skissert overfor. Et grunnleggende mål må derfor være å redusere bruken av syntetiske tekstiler generelt – også bruken av resirkulerte, syntetiske tekstiler.

Krav O28

I krav O28 står det at alle resirkulerte fiber skal testes for miljøskadelige stoffer, men at PET-flasker kan unntas fra dette. Det mener vi er problematisk. Med tanke på at en stor andel av resirkulerte syntetiske tekstiler kommer fra nettopp PET-flasker, er det særlig viktig å sørge for at disse tekstilene ikke inneholder miljøskadelige stoffer.

Krav O23

Vi synes det er problematisk å stille krav om at regenererte fiber skal komme fra FSC- eller PEFC-sertifisert skogbruk. Flere tunge aktører, blant annet Regnskogfondet og Naturvernforbundet, er kritiske til disse merkeordningene og mener at de ikke nødvendigvis holder mål. Dette gjelder særlig PEFC, som er en miljøsertifisering uten støtte fra miljøorganisasjoner og med lav miljøtroverdighet.

Det virker også som om stadig flere produsenter bruker FSC/PEFC-merket som et «bevis» på at viskosen de bruker er bærekraftig produsert. Her oppfordrer vi til Svanemerket til å stille strengere krav.

Krav O56 og O63

Slik det er i dag, er kromgarving tillatt så lenge det ikke er krom i det ferdige lærproduktet, og spillvann fra garveriene er rensert og ikke inneholder mer enn en viss mengde krom. Vi mener imidlertid at Svanemerket burde forby garving med krom – uavhengig av kromnivå i spillvann og ferdige produkter. Det er velkjent og veldokumentert at krom utgjør en svært stor risiko for arbeidere nedover i verdikjeden. Med tanke på dette, mener vi at kromgarving er noe Svanemerket ikke burde tillate i det hele tatt. At vannutslipp fra garverier blir rensert, betyr ikke at arbeidere ikke

blir eksponert for krom. Her bør hensyn til arbeidere veie tyngst.

Krav til åpenhet

Vi mener også at det burde finnes krav til åpenhet om hvilke leverandører og kjemikalier som faktisk benyttes, og at et minimum av denne informasjonen burde være offentlig tilgjengelig på nett for publikum. Vi kan ikke se at det står noe om dette i kriteriedokumentet. Åpenhet er et viktig prinsipp som gjør det lettere for det sivile samfunn å gå selskaper etter i sømmene og sjekke at de leverer det de lover. Krav til åpenhet om leverandører og kjemikalier kan også bidra til at andre selskaper som ønsker å forbedre seg, kan få innsyn i hvilke leverandører og kjemikalier selskapene i toppskiktet benytter, og dermed føre til at flere begynner å benytte de beste teknikkene og leverandørene.